

Paradigmeskifte i flygtningepolitikken

Frie Grønnes flygtningeudspil 2021

I 20 år har skiftende regeringer kæmpet om at føre den 'strammeste' og mest inhumane flygtningepolitik. Udover at besværliggøre integrationen betyder det også, at Danmark går glip af uudnyttet potentiale, men vigtigst og værst af alt, betyder det, at Danmark lader mennesker leve i komplet uvished og konstant frygt for fremtiden. Det er uværdigt for alle - og derfor er der brug for et paradigmeskifte på flygtningepolitikken.

Frie Grønne har udarbejdet 9 forslag, der kan være startskuddet for en menneskelig og solidarisk flygtningepolitik, der kan hjælpe mennesker i nød til bedre liv og lade mennesker udnytte deres potentiale ude i samfundet i stedet for at tilbringe årelange perioder af deres liv indespærret på centre, der holder dem nede.

- 1. Danmark skal deltage i EU's fælles asylpolitik og arbejde for en ny europæisk fordelingsnøgle**
- 2. Udrejsecentre skal nedlægges**
- 3. Danmark skal årligt modtage 5000 kvoteflygtninge**
- 4. Hjemrejsestyrelsen skal lukkes**
- 5. Giv flygtninge ret til frihed, arbejde og uddannelse**
- 6. Sponsoraftaler mellem danske familier og flygtninge**
- 7. Mere fair og ensartet asylprocedure**
- 8. Danmark skal modtage klimaflygtninge**
- 9. Giv permanent ophold og statsborgskab efter 7 år**

Hvis Danmark skal kunne håndtere fremtidens flygtningeudfordringer med den menneskelighed, værdighed og solidaritet, der er nødvendig for ikke at ødelægge

liv og tabe menneskeligt potentiale på gulvet, skal vi have en helt ny retning på flygtningepolitikken - et paradigmeskifte.

FRIE GRØNNE

INDEPENDENT GREENS

Ifølge FN er næsten 71 mio. mennesker på flugt på verdensplan, og med den kritiske situation i Afghanistan skabt af de vestlige militærmagters tilbagetrækning er der ikke udsigt til, at færre mennesker drives på flugt de kommende år. Tværtimod vil tallet kun vokse.

Samtidig ser vi for alvor de begyndende konsekvenser af klimaforandringerne, og det er internationalt anerkendt, at klimakrisen vil drive endnu flere millioner mennesker på flugt.

For at sikre, at de mennesker ikke tabes på gulvet til traumer eller sidder fast i rigide og i nogle tilfælde umenneskelige systemer, der ikke engang kan fortælle dem, hvor de kan få lov til at leve mere end to år ud i fremtiden, er vi nødt til at lægge linjen om nu. Det er menneskers liv og uendeligt meget potentiale, der går tabt, når vi tvinger folk til at leve i uvished og i lejre uden frihed.

Gennem 20 år har den danske strategi overfor afviste asylansøgere taget udgangspunkt i, at hvis vi sørger for tilstrækkeligt dårlige levevilkår, rejser de hjem frivilligt. Ligesom man går ud fra, at hvis man giver ophold i de mest håbløse

sager, vil Danmark blive en magnet for flygtninge.

Der er intet belæg for teorien, og erfaringerne viser tydeligt, at det ikke virker. Det eneste resultat er tusindvis af ødelagte liv og spildte skatte kroner. Flygtninge ender som illegale, håbløse og med en ukendt og risikabel fremtid grundet bl.a. Dublinforordningen, der fastholder asylansøgere i en juridisk labyrint.

I Danmark skal vilkårene for flygtninge ikke være så slemme og dehumaniserende som muligt, tværtimod. Mennesker har ret til et værdigt liv med en ordentlig behandling, hvilket f.eks. betyder ret til skolegang, arbejde og en fair og ensartet sagsbehandling. Frihed er afgørende for at kunne leve et værdigt liv, og derfor skal vi væk fra det nuværende system med asylcentre og hjemrejsecentre, hvor uskyldige mennesker holdes indespærret med meldepligt og faste spisetider. Asylcentrene bør i stedet fungere som tilbud, hvor flygtninge uden tilknytning til Danmark kan bo og spise, mens andre kan leve ude i samfundet for så at bruge asylcentrene til støtte og rådgivning.

Den siddende regering har en ambition om nul flygtninge i

Danmark, hvilket er urealistisk, virkelighedsfjernt og decideret absurd i en verden med næsten 71 mio. mennesker på flugt, hvor Danmark har medvirket i krige og militære interventioner, der netop har sendt disse mennesker på flugt.

Danmark skal være et humanistisk foregangsland, og vi skal ikke være nødsaget til at føre en negativ nation-branding på baggrund af en inhuman og stram flygtninge- og udlændingepolitik. Tværtimod.

Derfor foreslår Frie Grønne 9 konkrete bud på en ny flygtningepolitik, der skal danne grundlaget for det nødvendige paradigmeskifte på området. En flygtningepolitik

som sender Danmark ind i en ny æra, hvor formålet med flygtningepolitikken er at hjælpe mennesker i nød til at skabe og leve meningsfulde liv uden usikkerhed om, hvornår man igen skal omlægge hele sit liv og igen blive frataget sin hverdag. En flygtningepolitik hvor Danmark løfter sin del af ansvaret for mennesker i nød - ikke bare den del, vi føler os nødsaget til, men den del vi kan. En flygtningepolitik der lader mennesker udleve sit potentiale frem for at smide det på gulvet, som vi har set det med alle regeringer de seneste 20 år.

1. Danmark skal deltage i EU's fælles asylpolitik og arbejde på en ny europæisk fordelingsnøgle

Dublin-aftalen skal gentænkes, så det ikke er landene ved EU's ydre grænser, som får ansvar for de fleste asylansøgere. Det bør være en fælles europæisk myndighed, der tager imod flygtninge ved EU's grænser og fordeler dem rimeligt mellem medlemslandene efter BNP og befolkningens størrelse.

Danmark bør ophæve det retslige forbehold, så vi er

forpligtede til at tage vores del af ansvaret for asylansøgerne ved Europas grænser, og i stedet arbejde på at forbedre standarderne fremfor at melde sig ud af samarbejdet.

Så længe Europa holder fast i Dublin-aftalen, er det ikke rimeligt for flygtningene, at der er så store forskelle mellem anerkendelsesprocenter,

status, procedurer og rettigheder i de forskellige lande - så bliver det et tilfældigt lotteri, som undergraver tilliden til at asylsagerne bliver korrekt og retfærdigt afgjort. Samtidig

ville det være en stor fordel for de europæiske lande på længere sigt, hvis man kunne etablere fælles standarder og fair fordelingsnøgler - f.eks. inspireret af modellen for de danske kommuner.

2. Udrejsecentre skal nedlægges

Danmark skal lukke samtlige udrejsecentre. Afviste asylansøgere skal have ret til et værdigt og frit liv i samfundet, mens de venter på, at hjemrejsen bliver mulig.

Det første udrejsecenter åbnede for 5 år siden, og det har vist sig at være en fiasko. Udrejsecentre er mere end dobbelt så dyre som opholdscentre, de nedbryder beboerne langt hurtigere, og de fører ikke til flere frivillige hjemrejser. Tværtimod går alle anbefalinger fra forskere, aktører og flygtninge i den modsatte retning - stop overvågning, kontrol og tvang, og lad beboerne leve så normalt et liv som muligt. Det vil påvirke både integration og antallet af hjemrejser i en mere positiv retning.

De afviste asylansøgere, der beslutter sig for at rejse frivilligt, gør det typisk enten kort tid efter afslaget, mens de endnu er relativt velfungerende og friske, eller fordi de har været i

stand til at opretholde et aktivt liv via beskæftigelse - frivilligt eller illegalt - og et stærkt netværk. Efter flere år i et isoleret center uden arbejde eller undervisning mister folk evnen til at planlægge og tage beslutninger - de falder ned i håbløsheden og kan ikke overskue at vende hjem. Derfor bør Danmark gennem hele forløbet og også efter et eventuelt afslag lade asylansøgere holde sig så aktive og selvkørende som muligt. Selvom de ikke får asyl i Danmark, bør de rejse hjem i en bedre tilstand, end da de kom - i dag er det omvendt. Opholdet i det danske asylsystem kan gøre dem mere syge end de traumatiske oplevelser, de har været ude for i hjemlandet og på rejsen hertil.

Nogle af beboerne på udrejsecentre i dag står til udvisning på grund af kriminalitet, men hvis de har afsonet deres straf - udover udvisningen, som de ikke selv

er herre over - bør de på lige fod med alle andre dømt for kriminalitet i Danmark have mulighed for et frit og

værdigt liv. Det er er indespærring på et udrejsecenter ikke.

3. Danmark skal årligt modtage 5000 kvoteflygtninge

Danmark skal som humanistisk foregangsland turde tage ansvar for verdensproblemer og dermed bistå kvoteflygtninge med en retmæssig og tryghedsskabende modtagelse af flygtninge, der er frarøvet mange privilegier. Antallet af flygtninge i verden estimeres til at være cirka 71 millioner, og langt størstedelen af dem huses af fattigere lande. Det er for dårligt, at lande med svagere sikkerhedsnet og ringe velstand, skal tage hovedansvaret for verdens flygtningestrømme. Her må Danmark som et velstillet land tage langt større ansvar. Flygtninge skal fordeles fair, og rigere lande som

Danmark skal tage langt større ansvar end i dag, da vi allerede har forpligtet os multilateralt til et medansvar for flygtninge.

"Da én procent af menneskeheden nu er fordrevet, og langt størstedelen huses i udviklingsregioner, som står over for deres egne udfordringer, stiger behovet for beskyttelse, men der er et stort underskud af løsninger. Vi har brug for, at lande gør mere, og at de hjælper os med at finde sikre opholdssteder til dem, hvis liv afhænger af det," siger FN's Flygtningehøjkommissær Filippo Grandi.

4. Hjemrejsestyrelsen skal lukkes

Hjemrejsestyrelsen skal lukkes og hjemrejseloven skal fjernes. Alt for mange sendes i dag ud af Danmark uden egentlig garanti for deres sikkerhed i det land, de sendes til. Det er uacceptabelt og uholdbart og

Frie Grønne vil ikke være med til, at så mange sendes ud af Danmark. Derfor bør vi slet ikke have en styrelse, der alene har til formål at vurdere, om det er muligt at sende personer ud af landet.

FRIE GRØNNE

INDEPENDENT GREENS

Oprettelsen af Hjemrejsestyrelsen og fremsættelsen af Hjemrejseloven er sket under den nuværende regering. Fra august 2020 overgik alt arbejde med afviste asylansøgere til den nye styrelse, som blev oprettet under Integrationsministeriet.

Meldepligt, samtaler om medvirken, forberedelse af rejседokumenter, ambassadefremstillinger,

motivationsfremmende foranstaltninger (herunder frihedsberøvelse) o.l. er overgået til den nye styrelse. Disse opgaver stod politiet tidligere for, men nu inddrages politiet kun i sager, hvor afviste asylansøgere nægter at rejse, og der skal anvendes tvang eller magt. Politiet står også fortsat for den første registrering af nyankomne asylansøgere i Sandholm-lejren.

5. Giv flygtninge mulighed for job og uddannelse

Flygtningeforældre og deres børn skal have ret til beskæftigelse, uddannelse, at bo og leve frit i samfundet og kunne føre et værdigt liv.

I dag er der melde- og i visse tilfælde opholdspligt for beboerne på de danske asylcentre. Dette betyder i praksis, at flygtninge, mens deres sag behandles, uanset deres økonomiske eller faglige ressourcer er låst fast i et liv som andenrangsborgere, der ikke kan bevæge sig frit i samfundet og bo, hvor de finder det værdifuldt.

Melde- og opholdspligten skal afskaffes, så asylcentre bliver et frivilligt tilbud, hvor der er mulighed for indkvartering og madlavning,

ligesom der både for beboere og de flygtninge, der bor på uden for centrene, vil være mulighed for rådgivning ift. Mulighederne for uddannelse, beskæftigelse og anden kompetenceopbygning.

Når en flygtning har adgang til undervisning, arbejde, praktik eller anden beskæftigelse, er der mindre risiko for at nedbryde disse personer, som i forvejen har lidt store tab i tilværelsen. Den danske indsats for flygtninge skal være en udstrakt hånd, der løfter dem ud af frygten og håbløsheden i stedet for en knyttet næve, der slår dem endnu længere ned i mørket, som det er tilfældet i dag.

6. Mulighed for indgåelse af sponsoraftaler mellem danske familier og flygtninge

I en række lande er der mulighed for, at privatpersoner, organisationer eller kommuner påtager sig ansvaret for integrationsindsatsen, en del af forsørgelsen og at finde bolig for nyttilkomne flygtninge. Der er forskellige modeller i de forskellige lande, og det ville være nødvendigt at skræddersy en model særligt til Danmark. Det vil f.eks. være en oplagt mulighed for, at herboende flygtninge får

mulighed for at have familiemedlemmer boende hos sig udover kernefamilien og biologiske børn.

En dansk familie skal have lov til at huse og hjælpe flygtninge, ved at sørge for trygge rammer, socialt netværk og kærlige hænder. Familier med humane menneskesyn skal ikke frarøves muligheden for at hjælpe deres nødlidende medmennesker.

7. En mere fair og ensartet asylprocedure

Der er brug for en ensartet asylprocedure, så alle asylansøgere i Danmark oplever at få behandlet sin sag på et fair og ensartet grundlag. Det skal opnås ved bedre uddannelse og certificering af tolke, uafhængig rådgivning og krav om lydoptagelser ved alle interviews foretaget under asylprocedurer.

Tolkeuddannelse og -certificering

Tolkningen til og fra andre sprog har afgørende betydning

for sagsbehandlingen af asylsager. Danmark har et enormt og voksende problem med kvalitetssikring af tolke, og dette påvirker vurderingen af en asylsag. Mange er bekymrede over den svingende kvalitet blandt tolkene.

Der bør indføres SU-berettigede uddannelser som tolk på alle de sprog, hvor det er muligt, samt en statslig eksamination, certificeringsordning og adgang til specialisering, evt. efter norsk forbillede.

FRIE GRØNNE

INDEPENDENT GREENS

Uafhængig rådgivning

Uafhængig juridisk rådgivning, inden asylproceduren går i gang, kan hjælpe med at få alle informationer på bordet fra starten, hvilket samtidig vil hjælpe ansøgerne til at stole mere på myndighederne, end det er tilfældet i dag. En bisidder under interviews ville være en stor hjælp for mange - især de mest sårbare.

Det vil betyde, at nogle af de forkerte afslag undgås. Der er ligeledes behov for rådgivning og juridisk bistand efter et afslag for at få afklaret de videre muligheder samt at få snakket situationen igennem. Denne rådgivning skal naturligvis udføres af advokater eller uvildige organisationer og ikke af myndighedernes egne embedsmænd, som det er tilfældet med Hjemrejsestyrelsen.

Den endelige afgørelse i asylproceduren ligger hos Flygtningenævnet, som i dag beskrives som uafhængigt. Nævnet blev oprindeligt oprettet som et ekspertpanel med 7 personer, men er siden skåret ned til 3 personer, hvoraf ingen har en faglig indsigt i emnet.

Nævnet består i dag af en dommer, som indtager formandsposten, et medlem udpeget af Advokatrådet samt

et medlem udpeget af Udlændinge- og Integrationsministeriet. At medarbejdere fra Udlændinge- og Integrationsministeriets departement i dag er medlemmer af Flygtningenævnet udfordrer kraftigt idéen om nævnets uafhængighed. Disse medlemmer gør tjeneste i det overordnede ministerium til Udlændingestyrelsen, hvis afgørelse der klages over. Armslængden er dermed svær at få øje på.

Derfor foreslår Frie Grønne, at Dansk Flygtningehjælp igen får mulighed for at indstille medlemmer til Flygtningenævnet, hvilket vil sikre den faglige indsigt. Derudover bør det være Udenrigsministeriet fremfor Udlændinge- og Integrationsministeriet, der har mulighed for at indstille medlemmer, da det vil sikre større armslængde.

Krav om lydoptagelser

Den kontroloversættelse, som sker ved slutningen af interviews i og med udlændingestyrelsen, fungerer ikke som en pålidelig kontrol. Teknisk vil det ikke udgøre noget problem at optage samtalen og arkivere lydfilen på sagen (fortroligt). For at det ikke skal blive meget tidskrævende at kontrollere optagelsen, er det nødvendigt

at lægge tidskoder ind, som passer med referatet, og arbejde med et mere struktureret spørgeskema hos styrelsen.

I mange andre lande optager man asylsamtaler, og det danske politi har besluttet at udvide brugen af lydoptagelser ved afhøringer, da man mener at det styrker retssikkerheden.

For det første kan advokaten bruge det i Flygtningenævnet ved at gå tilbage og kontrollere oversættelsen og klarlægge misforståelser. For det andet vil både tolk og sagsbehandler være mere opmærksomme på at udføre deres arbejde korrekt. Tidligere sagsbehandlere, advokater, tolke og flygtninge har alle anbefalet dette.

I en sag tidligere sag havde ansøger selv optaget sin OM-samtale, sådan som Refugees Welcome opfordrer alle til at gøre. Styrelsen gav afslag, men advokaten afspillede dele af optagelsen under nævnsrådet. Det viste sig, at flere af ansøgerens udsagn ikke var indført i referatet - bl.a. en væsentlig oplysning vedrørende asylmotivet. Flygtningenævnet skriver i tilladelsen, at man har lagt vægt på afspilningen af lydoptagelsen. Når dette kan have afgørende betydning, skal lydoptagelser være obligatoriske.

8. Danmark skal anerkende klimaflygtninge

Hvis Danmark skal være et både grønt og humanistisk foregangsland, skal vi anerkende klimaflygtninge. Ingen er længere i tvivl om, at millioner af mennesker vil blive drevet på flugt af klimaforandringerne, og Danmark skal gå forrest i forhold til at anerkende disse flygtninges behov for beskyttelse.

Verdensbanken udgav i september 2021 en rapport, der

viser, at mere end 30 millioner mennesker er internt fordrevne på grund af klimakatastrofer. Det estimerer samtidig, at klimakatastrofer frem til 2050 kan tvinge 216 millioner mennesker på flugt.

Danmark er ikke uskyldig, når det kommer til at have drevet rovdrift på klodens ressourcer. Derfor skal Danmark kunne bistå med retfærdig og human behandling

af disse nødlidende mennesker, for klimaet er hele verdens ansvar, og brænder det på et sted i verden, bør det kunne mærkes andre steder i verden, ligesom hvis en hånd brænder, så reagerer kroppen selvfølgelig i naturlig forlængelse af dette.

Der er endnu ikke en stålfast definition af 'klimaflygtninge', og i mange tilfælde bør klimaflygtninge være omfattet af kvotesystemet. For at sikre den nødvendige hjælp til mennesker drevet på flugt af klimaforandringer allerede nu, vil Frie Grønne have Danmark til at udarbejde en proces for vurdering og modtagelse af klimaflygtninge.

Nogle af de mest udbredte klimakatastrofer, der forårsager, at folk drives på flugt, er følgende: Oversvømmelser, ekstreme storme og tørkeperioder, som skaber sult og tørst.

Oversvømmelser og kraftige storme er de mest almindelige klimarelaterede årsager til, at mennesker tvinges bort fra deres hjem. I 2008-2018 skyldtes 35 procent af samtlige vejrrelaterede fordrivelser orkaner og storme, mens oversvømmelser alene stod for 51 procent af denne type fordrivelser.

9. Giv permanent ophold og statsborgerskab efter 7 år

Danmark skal være et sikkert sted at komme til som flygtning, hvor man ikke lever i konstant frygt for at miste sin ret til ophold. Derfor skal flygtninge have tildelt permanent opholdstilladelse efter fem år og tilbud om statsborgerskab efter syv års lovligt ophold i Danmark. De har krav på en sikker base, så de igen kan begynde at opbygge meningsfulde liv.

Anerkendte flygtninge i Danmark lever i en konstant

angst for at blive sendt "hjem". I dag gives opholdstilladelser kun for 2 år af gangen, og de kan inddrages når som helst. Oveni er det blevet næsten umuligt at leve op til betingelserne for permanent ophold. Derfor vil Frie Grønne give en midlertidig opholdstilladelse på 5 år til at starte med.

De usikre fremtidsudsigter står i vejen for integrationsindsatsen, og er ifølge FN's

Flygtningekommissariat udtryk for en grundlæggende forkert opfattelse af flygtningebegrebet. Som vi har set de seneste 20 år, er det aldrig ligetil at vurdere, hvornår et land er sikkert at vende tilbage til. Nogle regioner eller egne kan blive mere fredelige end andre hurtigt, og hele lande kan ende i ruiner efter langvarige konflikter, så der i virkeligheden ikke er noget at vende tilbage til. Alene i 2021 har Danmark tilbagesendt flygtninge til Afghanistan, der har været i Danmark fra barnsben og opbygget et liv her med alt, hvad det indebærer af sociale relationer, arbejde og bolig, og pludselig sidder de på et fly til et land, de ikke har nogen personlig tilknytning til, og som på mange måder heller ikke er det samme land, de flygtede fra.